

[Arbejdsministeren]

muligt at genskabe fuld beskæftigelse. Det er derfor nødvendigt at anlægge en dobbelt strategi for at bekæmpe arbejdsløsheden, idet dette spørgsmål efter LOs opfattelse er mindst lige så vigtigt som de andre samfundsøkonomiske hovedproblemer: betalingsbalancen og underskuddet på statsfinanserne. Det indebærer dels en økonomisk og erhvervsmæssig politik, der styrker beskæftigelsen, produktionen og investeringer i nye arbejdspladser, dels en væsentlig forkortelse af den egentlige arbejdstid.

Ved vurderingen af, om en kortere arbejdstid overhovedet bidrager til at skabe øget beskæftigelse, og ved vurderingen af konsekvenserne for statsfinanserne og betalingsbalancen er der tale om et kompliceret samspil mellem mange faktorer: arbejdsproduktiviteten i den private sektor, omfanget af lønkomensationen, virksomhedernes tilpasning af det eksisterende produktionsapparat, den offentlige sektors personalepolitik – herunder ikke mindst omfanget af nyansættelser – konkurrenceevneudviklingen samt arbejdstidsmønsteret. Det er LOs opfattelse, at det eksisterende materiale entydigt peger på, at en rigtigt tilrettelagt arbejdstidsforkortelse vil medføre positive virkninger over for såvel beskæftigelsen som betalingsbalancen og statsfinanserne. Man kan således ikke efter LOs opfattelse diskutere, om der er en gunstig effekt for beskæftigelsen af en arbejdstidsnedsættelse, men kun dens størrelse, afhængigt af, hvorledes nedsættelsen tilrettelægges.

Spørgsmålet om kompensation er et overenskomstanliggende, men en hel eller delvis kompensation bliver ikke et beløb, der »kommer oven i« den normale lønudvikling, og derfor bliver arbejdstidsforkortelsen et led i det samlede omkostningsforløb. Prisen for, at en nedsættelse af arbejdstiden kan give et bidrag til at formindske både ledigheden og underskuddet på betalingsbalancen, er, at lønmodtagerne er villige til at »bytte« en stigning i reallønnen med øget fritid. En arbejdstidsnedsættelse skal alene omfatte personer med en normalarbejdsuge på over 35 timer.

FTF er på en række væsentlige områder enig i LOs overordnede betragtninger, herunder at formålet med en arbejdstidsnedsættelse først og fremmest må være at øge beskæftigelsen både i den offentlige og i den private

sektor. FTF er ligeledes enig med LO i, at spørgsmålet om nedsættelse af arbejdstiden er et overenskomst- og aftaleanliggende, men mener, at det vil være nødvendigt gennem en lovmæssig opfølgning at sikre, at beskæftigelseseffekten også slår igennem i den kommunale sektor. Arbejdstidsforkortelsen bør efter FTFs opfattelse tage form af en kortere ugentlig – helst daglig – arbejdstid. Nærmere undersøgelser må gennemføres for at konstatere, hvordan det kan ske. I spørgsmålet om den lønmæssige kompensation er det FTFs opfattelse, at denne ikke må gives på en sådan måde, at de eksisterende lønsystemer forvrides.

Af blandt andet beskæftigelsesmæssige grunde bør alle beskæftigede omfattes af arbejdstidsnedsættelsen – uanset fagets normale arbejdstidsnorm inden arbejdstidsnedsættelsen – ligesom også de deltidsbeskæftigede bør omfattes af en arbejdstidsreduktion. Gennem bestemmelser om afspadsering af – og ikke forbud mod – overarbejde må det sikres, at den beskæftigelsesmæssige effekt af en arbejdstidsreduktion ikke undermineres ved, at de ansatte blot får højere løn. Denne risiko er specielt stor for de deltidsarbejdende. FTF advarer i øvrigt mod den stigende tendens til anvendelse af deltidsbeskæftigelse. FTF mener ikke, at en arbejdstidsnedsættelse behøver at føre til en ringere udnyttelse af kapitalapparatet, og i virksomheder med holddrift kan en ændret arbejdstidstilrettelæggelse tværtimod medføre en bedre udnyttelse. En nedsættelse af arbejdstiden vil medføre en forøget uddannelsespolitisk indsats for at modvirke mangel på uddannet arbejdskraft inden for enkelte sektorer.

FTF anser det for helt centralt, at man gennemfører et analysearbejde, der kan belyse virkningerne af en arbejdstidsnedsættelse. Dette gælder ikke mindst inden for den offentlige sektor, hvor beskæftigelsesvirkninger, konsekvenser for serviceniveau, virkninger på standarder og normer samt uddannelsesbehov og -kapacitet bør undersøges nøje. Vigtigheden af dette krav om analysearbejde understreges yderligere af de kommunale organisationers synspunkt om, at omfanget af de kommunale ansættelser ikke kan kendes på grund af det kommunale selvstyre. FTF henviser i øvrigt til tidligere bemærkninger om arbejdstidstilrettelæggelsen og ønsker i relation til den offentlige sektor at på-